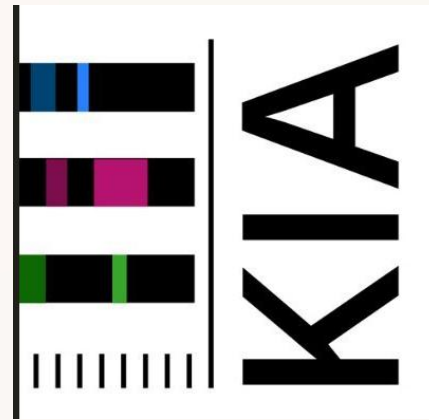

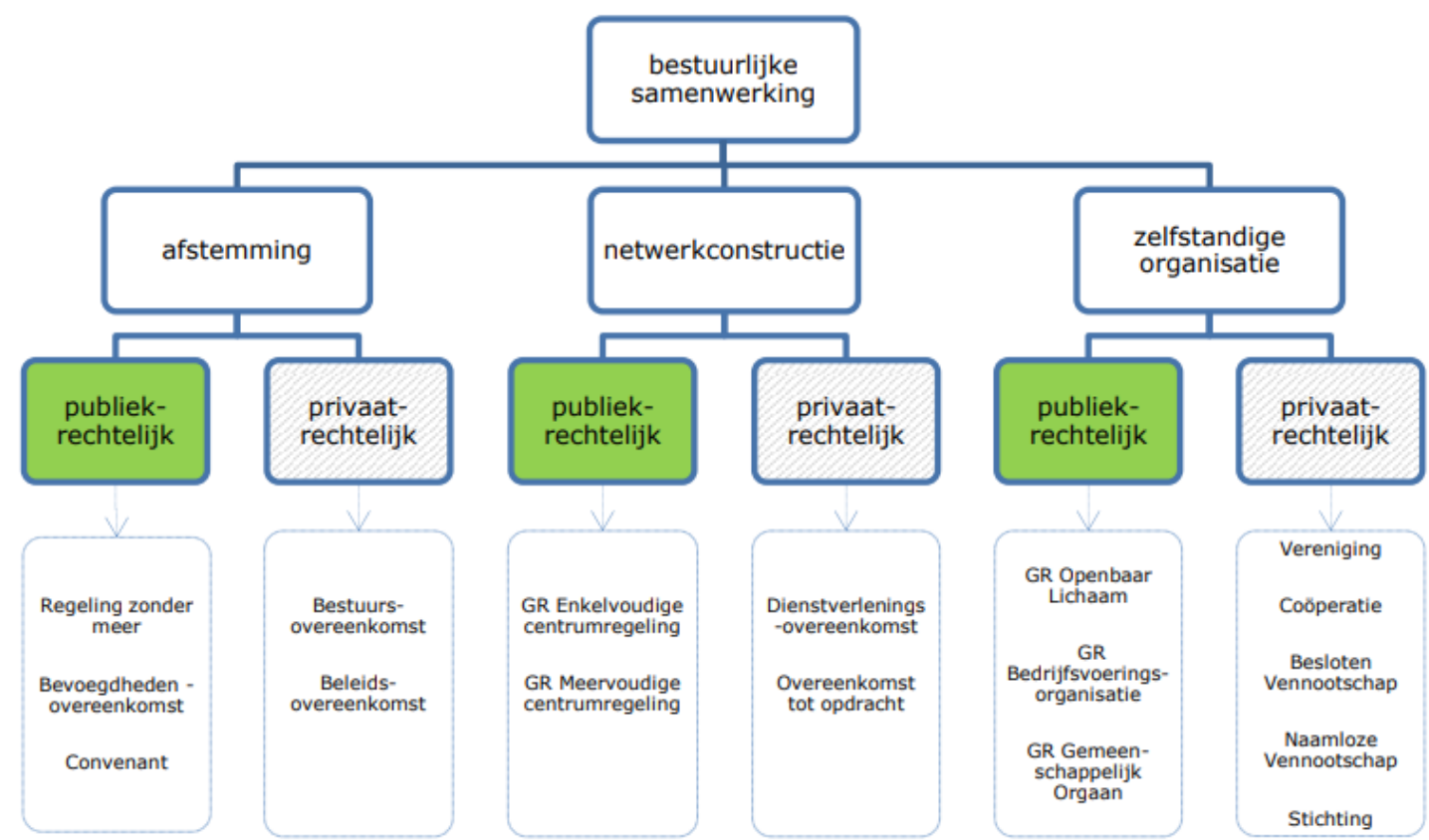
Samen Slimmer Complexiteit van
gemeenschappelijke regelingen in de praktijk

**Sprekers: Layla Hassan,
Ilona van der Linden (KIA-KIO)**

AGENDA

- ☐ Introductie soorten samenwerkverbanden
- ☐ Casus
- ☐ Discussievragen

SOORTEN SAMENWERKVERBANDEN

Welke soort samenwerking herken jij?

[Handreiking-Inrichting-informatie-en-archiefbeheer-bij-samenwerkingsverbanden versie-24-november-2021.pdf](#)

VOORBEELDEN GR MET EEN PUBLIEKE TAAK

VEILIGHIEDS- REGIO

Brandweertzorg,
crisisbeheersing,
geneeskundige
hulpverlening

Veiligheidsregio
Utrecht

OMGEVINGS- DIENST

Toezicht en
handhaving o
milieuregels,
vergunningverlening

Omgevingsdienst
Noordzeekanaalgebied

GGD

Publieke
gezondheidszorg

GGD Hollands
Midden

REGIONALE AFVALVERWERK- INGSDIENST

Inzameling, verwerking
en recycling van
huishoudelijk afval

Afvalverwerking
Regio Nijmegen (ARN)

VOORBEELD NV MET EEN PUBLIEKE TAAK

BNG Bank NV

Algemene gegevens

Vestigingsplaats	Den Haag
Website	https://www.bngbank.nl/
Juridische vorm	Naamloze (structuur)vennootschap
Publiek belang	De BNG Bank NV is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang en verstrekt krediet tegen lage tarieven aan of onder garantie van Nederlandse overheden. Dat leidt voor de inwoners tot zo laag mogelijke kosten voor maatschappelijke voorzieningen.
Bestuurlijk belang	Wethouder Financiën en Economische Zaken
- Percentage eigenaarsbelang	1,37%
- Percentage stemrecht	1,37%
Deelnemers	Staat der Nederlanden, Provincies, gemeenten en een Hoogheemraadschap
Status-risico	Laag
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2025	De BNG is voor haar bedrijfsvoering voor een belangrijk deel afhankelijk van externe renteontwikkelingen. BNG heeft de status van inkoopcombinatie van financiering voor o.a. gemeenten. Daar zijn richting de BNG-klanten geen verdere beleidsdoelen aan verbonden.
Status Verbonden partij	Te continueren

x €1.000

VOORBEELD STICHTING MET EEN PUBLIEKE TAAK

Juridische vorm	Vereniging			
Publiek belang	Onderhoud openbare ruimte, registratie erfpachters en waarborgen architectonische waarden.			
Bestuurlijk belang	Wethouder Financiën en Economische Zaken			
- Percentage eigenaarsbelang				
- Percentage stemrecht				
Deelnemers	Erfpachters die lid zijn van de vereniging			
Status-risico	Laag			
Ontwikkelingen en beleidsdoelen voor 2025	Contractverlenging mei 2024 voor de duur van twee jaar; conform contract na aanbesteding.			
Status Verbonden partij	Te continueren			
	2024	2025	2026	2027
Jaarlijks	361	400	400	nog niet bekend

Vereniging **Parkmanagement De Wetering-Haarrijn**

PARKMANAGEMENT REGIO

WAT ZEGT DE 'OUDE' ARCHIEFWET?

Hoofdstuk II. Archiefbescheiden in het algemeen

Artikel 3

De overheidsorganen zijn verplicht de onder hen berustende archiefbescheiden in goede, geordende en toegankelijke staat te brengen en te bewaren, alsmede zorg te dragen voor de vernietiging van de daarvoor in aanmerking komende archiefbescheiden.

Artikel 4

- 1 Een regeling, waarbij overheidsorganen worden opgeheven, samengevoegd of gesplitst, dan wel waarbij een of meer taken van een overheidsorgaan worden overgedragen aan een ander overheidsorgaan, houdt een voorziening in omtrent hun archiefbescheiden.
- 2 Een regeling, waarbij een tijdelijk overheidsorgaan wordt ingesteld, houdt een voorziening in omtrent de bewaring van de archiefbescheiden na zijn opheffing.
- 3 Een regeling, waarbij taken van een overheidsorgaan geheel of gedeeltelijk worden overgedragen aan een rechtspersoon houdt een voorziening in omtrent de terbeschikkingstelling aan die rechtspersoon van de op die taken betrekking hebbende archiefbescheiden, voor zover deze niet zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats, voor een tijdvak van ten hoogste twintig jaar. Deze voorziening houdt tenminste in een nadere bepaling van het in de eerste volzin bedoelde tijdvak, alsmede een bepaling omtrent het toezicht op het beheer van de desbetreffende archiefbescheiden, overeenkomstig het bij of krachtens deze wet bepaalde.

WAT ZEGT DE 'OUDE' ARCHIEFWET?

Hoofdstuk VII. Archiefbescheiden van andere overheidsorganen

Artikel 40

- 1 Een regeling als bedoeld in de [Wet gemeenschappelijke regelingen](#) (Stb. 1989, 571) houdt tevens een voorziening in omtrent de zorg voor de archiefbescheiden van bij die regeling ingestelde openbare lichamen of gemeenschappelijke organen.

Artikel 41

16

- 1 Met de zorg voor de archiefbescheiden van andere dan in de voorafgaande artikelen bedoelde overheidsorganen, voor zover de archiefbescheiden niet zijn overgebracht naar een archiefbewaarplaats, is belast:
 - a. het dagelijks bestuur of in de gevallen, dat er geen dagelijks bestuur is, het bestuur:
 - b. in andere gevallen: de persoon met enig openbaar gezag bekleed.
- 2 Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld omtrent de wijze waarop de in de in het eerste lid bedoelde zorg wordt uitgeoefend.
- 3 De kosten, verbonden aan de uitoefening van de in het eerste lid bedoelde zorg, komen ten laste van het desbetreffende overheidsorgaan.

[wetten.nl - Regeling -
Archiefwet 1995 -
BWBR0007376](#)

WAT ZEGT DE 'NIEUWE' ARCHIEFWET?

Artikel 3.4 Samenwerkingsverbanden

1. In dit artikel wordt verstaan onder *samenwerkingsverband*: duurzame onderlinge samenwerking tussen meerdere overheidsorganen en al dan niet één of meer andere partijen, in welk kader onder de verantwoordelijkheid van meerdere verantwoordelijke overheidsorganen documenten worden opgemaakt of ontvangen.
2. De verantwoordelijke overheidsorganen onder wier verantwoordelijkheid binnen een samenwerkingsverband documenten worden opgemaakt of ontvangen, treffen gezamenlijk een regeling voor deze documenten.
3. In een regeling wordt in ieder geval opgenomen:
 - a. op welke wijze de verantwoordelijke overheidsorganen gezamenlijk invulling geven aan hun taken en bevoegdheden ten aanzien van de documenten op grond van het bepaalde bij of krachtens deze wet;
 - b. naar welke archiefdienst of archiefdiensten van de betrokken verantwoordelijke overheidsorganen de blijvend te bewaren documenten van het samenwerkingsverband worden overgebracht;
 - c. op welke wijze het toezicht ten aanzien van de documenten plaatsvindt; en
 - d. een regeling voor het beheer van de documenten.
4. In een regeling kunnen de betrokken verantwoordelijke overheidsorganen bepalen dat hun gezamenlijke taken en bevoegdheden ten aanzien van de documenten bij één van hen worden belegd.

WAT ZEGT DE 'NIEUWE' ARCHIEFWET?

Artikel 3.5 Organisatorische wijzigingen

1. Een regeling waarbij overheidsorganen worden opgeheven, samengevoegd of gesplitst, dan wel waarbij een of meer taken van een overheidsorgaan worden overgedragen aan een ander overheidsorgaan, houdt een voorziening in omtrent hun documenten.
2. Een regeling waarbij een tijdelijk overheidsorgaan wordt ingesteld houdt een voorziening in omtrent de bewaring van zijn documenten na zijn opheffing.
3. Een regeling waarbij taken van een overheidsorgaan geheel of gedeeltelijk worden overgedragen aan een niet-overheidsorgaan kan een voorziening inhouden omtrent de tijdelijke terbeschikkingstelling aan dat niet-overheidsorgaan van de op die taken betrekking hebbende documenten, voor zover deze documenten niet zijn overgebracht. In de voorziening wordt in ieder geval bepaald:
 - a. welke documenten aan het niet-overheidsorgaan ter beschikking worden gesteld;
 - b. gedurende welke periode de documenten aan het niet-overheidsorgaan ter beschikking worden gesteld, met dien verstande dat daarbij, behoudens onder overeenkomstige toepassing van artikel 5.5, tweede lid, niet kan worden afgeweken van de overbrengingstermijn, bedoeld in artikel 5.4, eerste lid; en
 - c. op welke wijze het toezicht ten aanzien van de documenten plaatsvindt, overeenkomstig het bij of krachtens deze wet bepaalde.

PUBLIEKSTAKEN EN ARCHIEF BIJ PRIVAAT-RECHTERLIJK

4.2 Toepasbaarheid Archiefwet 1995 op privaatrechtelijke organisaties

De werking van de Archiefwet 1995 beperkt zich tot overheidsorganen. Samenwerkingsverbanden die op grond van privaatrecht zijn ingesteld zijn geen overheidsorganen, wat impliceert dat de Archiefwet zodoende niet van toepassing zou zijn. Echter: de Archiefwet verstaat onder een overheidsorgaan ook een persoon of college dat met enig openbaar gezag is bekleed; zodoende zijn privaatrechtelijke rechtspersonen wel aan te merken als overheidsorgaan voor zover hun openbaar gezag zich uitstrekt. Als overheidsorganen samenwerken in de vorm van een privaatrechtelijke rechtspersoon die door deze overheidsorganen is ingesteld, in stand wordt gehouden en gecontroleerd, is er sprake van bestuurlijke samenwerking.²⁹ Op grond daarvan is de Archiefwet 1995 van toepassing op de informatie die deze privaatrechtelijke persoon of organisatie vormt of beheert bij de uitvoering van deze openbaargezag-taak. Dit dwingt de betrokken overheidsorganen stappen te ondernemen om de archiefwettelijke verplichtingen te verankeren in de samenwerkingsovereenkomst.

HANDREIKING ARCHIEFWET EN VERZELFSTANDIGING (GEM ADAM)

Archiefbescheiden mogen bij een verzelfstandiging niet zonder meer mee verhuizen naar de verzelfstandigde organisatie, bijvoorbeeld door als bedrijfskapitaal mee te worden verkocht. Dit behoeft gezien het hierboven gestelde, geen nadere toelichting. Overigens is vervreemding van archiefbescheiden mogelijk (Archiefwet 1995, artikel 8). Hiervoor geldt een zware procedure, waarbij onder andere machtiging van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen nodig is. De ervaring leert dat de minister hiertoe niet snel geneigd is. De figuur vervreemding blijft hier verder buiten beschouwing.

Indien een gehele beheerseenheid verzelfstandigd wordt dient het geheel aan archiefbescheiden afgesloten te worden. De permanent te bewaren archiefbescheiden worden conform de geldende wetten regelgeving naar het Stadsarchief overgebracht. Permanent te bewaren archiefbescheiden die voor de bedrijfsvoering van de verzelfstandigde organisatie nog van belang zijn kunnen tijdelijk ter beschikking worden gesteld aan die organisatie (Archiefwet 1995, artikel 4, derde lid). Ook alle op termijn te vernietigen archiefbescheiden worden tot het tijdstip van vernietiging ter beschikking gesteld aan de verzelfstandigde organisatie. Dit om te voorkomen dat het Stadsarchief op termijn te vernietigen archiefbescheiden van andere beheerseenheden in beheer krijgt. In bepaalde gevallen, bijvoorbeeld wanneer een verzelfstandigde organisatie deze bescheiden niet nodig heeft, kan een andere oplossing worden gezocht.

Indien een onderdeel van een beheerseenheid verzelfstandigd wordt geldt in principe dezelfde procedure, met dien verstande dat de te bewaren én de op termijn te vernietigen bescheiden in het semi-statisch archief van de desbetreffende beheerseenheid worden opgenomen, voorzover deze niet vanwege het belang voor de bedrijfsvoering van de verzelfstandigde organisatie ter beschikking worden gesteld aan deze organisatie.

Beste vorm voor informatiebeheer?

☐ Vroeger veel **delegatie**

- Verantwoordelijkheid doorgegeven aan organisatie, alleen mogelijk bij wettelijk taken
- Kan **niet** aan een ambtenaar of een privaatrechtelijke organisatie
- GEVOLG: één archief, geen onderscheid tussen informatie van deelnemers

☐ Tegenwoordig vaker op **mandaat**

- ☐ Verantwoordelijkheid blijft bij deelnemers, dus archief van de taak blijft van deelnemers.
- ☐ GEVOLG: meerdere archieven, taak en informatie herleidbaar naar deelnemers
 - Optie 1. Aan het einde van het verleende mandaat gaan de archiefbescheiden terug naar de mandaatgever
 - Optie 2. De archiefbescheiden blijven bij de mandaatnemer tot en met het moment van de wettelijk voorgeschreven vernietiging of overbrenging

Casus: gemeente X wordt aangesproken door het toezicht om afspraken te maken met verbonden partijen

Gemeente X heeft een paragraaf in de jaarlijkse begroting waar verbonden partijen zoals gemeenschappelijke regelingen, vennootschappen en stichtingen zijn opgesomd die geld ontvangen vanuit de gemeente. Het aandeel van de gemeente hierin is heel wisselend, soms heel groot en soms heel klein. Dit wordt beheerd door de afdeling concerncontrol. Er zijn ongetwijfeld nog veel meer samenwerkverbanden, die niet inzichtelijk zijn in deze centrale lijst. Er zijn accounthouders van deze verbonden partijen bekend, die bij individuele afdelingen horen die op inhoud iets met de verbonden partij te maken heeft. Hier wordt niet centraal op gestuurd: de accounthouders kennen elkaar niet en iedereen vult het op zijn eigen manier. Er is een CIO office die kaders stelt voor i-componenten, waar informatiebeheer er een van is. Vanuit dit CIO office is er een accounthouder voor de gemeenschappelijke regeling voor de archiefdienst.

Conclusie:

Hoe kan de gemeente de aanbeveling van het toezicht oppakken? Is het wel aan de gemeente om dit te doen of ligt dit niet bij de verbonden partijen zelf? Deze casus laat zien hoe complex het speelveld van verbonden partijen is waarin overheden vandaag opereren.

VOORBEELDEN VAN AFSPRAKEN

Gemeenschappelijke regelingen en de Woo: werk aan de winkel!

Drie redenen om als GR van informatiehuishouding een prioriteit te maken.

[KokxDeVoogd](#) 18 april 2025

KokxDeVoogd

Stationsplein 45, A4.004
3013 AK Rotterdam

E: info@kokxdevoogd.nl

W: [KokxDeVoogd.nl](https://www.kokxdevoogd.nl)

Gemeenschappelijke Regeling Digitale
Informatievoorziening en Technologie
(DIT) 2021

Beheerregeling informatiebeheer
Gemeenschappelijke regeling Regio

Discussievragen:

- ☐ Hoe identificeer en monitor je verbonden partijen binnen je organisatie?
- ☐ Wie is verantwoordelijk voor het overzicht en de afspraken?
- ☐ Wat is de rol van het toezicht en hoe ver reikt die?
- ☐ Hoe ga je om met opheffen van een samenwerkingsvorm of het uittreden van een partner?
- ☐ Hoe stuur je op risico's en benodigde actualisatie van afspraken over samenwerkverbanden?
- ☐ Hoe implementeer je best practices – ook met terugwerkende kracht?

BEDANKT!